

СИЛАБУС

з дисципліни «Економіка туристичної фірми»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 242 Туризм
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 5 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 90 годин – самостійна робота, екзамен.

Викладач курсу – Антощенкова Віталіна Володимирівна к.е.н., доцент ЗВО кафедри економіки та маркетингу (<http://new.khntusg.com.ua/staff/antoshhenkova-vitalina-volodimirivna>).

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Історія української державності», «Туристичні послуги та турагентська діяльність», «Соціальна філософія».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Організація та планування туристичної діяльності», «Міжнародні економічні відносини та світове господарство», «Відкриття власного бізнесу в туристичній галузі», «Управління ризиками та страхування в туризмі».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги). Навчальна дисципліна «Економіка туристичної фірми» є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу професійної підготовки. Структуру та зміст курсу спрямовані на вивчення туризму не з техніко-технологічної сторони, а як відношення людей у процесі формування, розподілу, реалізації та споживання туристичних послуг (продукту) на всіх ієрархічних і структурних рівнях сфери туристичної діяльності з метою задоволення потреб населення та отримання економічного й соціального ефекту. Методологія викладання ґрунтується на філософському підході до пізнання істини: від живого споглядання до абстрактного мислення, а від нього до практики. Основою цієї методології виступає єдність емпіричної, теоретичної та прикладної сторін пізнання, а також матеріалістичної діалектики. Даний курс дозволить здобувачам вищої освіти: отримати уявлення про механізм функціонування підприємств різних типів, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності; вивчити теорії та практики діяльності підприємства, управління ним у конкурентному середовищі; сформулювати вміння ефективно використовувати ресурсний і виробничо-господарський потенціал; вивчити можливості розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку суб'єкта підприємництва; оволодіти методами та інструментами економічного управління туристичним бізнесом; виробити навички продуктивно-критичного оцінювання діючих механізмів планування діяльності підприємств і розробки прогресивних методів економічного управління; освоїти методи оцінювання економічної, соціальної та екологічної ефективності виконання планових рішень.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- суть підприємницької діяльності в галузі туризму;
- зовнішнє та внутрішнє середовище об'єкта підприємницької діяльності;
- ресурсну основу суб'єкта підприємницької діяльності;
- суть виробничої програми підприємств секторів туризму;
- економічну суть показників діяльності підприємств туризму;
- особливості ціноутворення в галузі туризму

вміти:

- оцінювати матеріальне забезпечення фірми туристичного спрямування;
- оцінювати результати роботи туристичної фірми та підприємств суміжних галузей;

- визначати основні критерії оцінки діяльності туристичної фірми;
- розробляти базові стратегії розвитку діяльності туристичних фірм;
- формувати ресурсний потенціал підприємств і пошуки шляхів підвищення ефективності його використання;
- оптимізувати поточні витрати підприємств і собівартість продукції;
- обирати ефективні методи обґрунтування виробничої програми підприємств;
- обґрунтовувати плани реалізації туристичного продукту, формування доходу та прибутку;
- мінімізувати комерційні ризики і володіти основами запобігання банкрутству;
- встановлювати ціни на туристичні послуги;
- користуватися методичним інструментарієм для здійснення необхідних розрахунків.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка туристичної фірми» є формування **компетентності** щодо аналізу та планування показників господарсько-виробничої діяльності підприємств туристичного бізнесу з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування. Отримання здобувачами вищої освіти глибоких теоретичних знань і набуття навичок творчого підходу до оцінки діючих механізмів функціонування туристичних фірм та обґрунтування пропозицій щодо їхнього удосконалення.

Предметом вивчення дисципліни «Економіка туристичної фірми» виступають економічні механізми ресурсного забезпечення туристичної діяльності підприємств та отримання економічного й соціального ефекту.

Завданнями теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти з даної дисципліни є сформувати відповідний до предмету вивчення навчального курсу понятійний апарат в межах достатніх для фахового спілкування розв'язання господарських завдань; розвинути навички вільного відтворення та використання понятійного апарату в процесах мислення, усно та на письмі, та надати інформацію для засвоєння: методологічних та концептуальних основ економіки в галузі туризму; принципів розвитку і функціонування туристичного ринку; особливостей ведення туристичного бізнесу; основних показників оцінки результатів діяльності підприємства; основні види ціноутворення в галузі туризму.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її економічної підсистеми, а також формування здатностей:

- аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;
- розробляти та обґрунтовувати економічну стратегію туристичного підприємства і тактику її здійснення;
- використовувати в роботі туристичних фірм інформаційні технології та офісну техніку;
- працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу;
- управляти ресурсним потенціалом туристичного підприємства;
- управляти обсягами діяльності туристичного підприємства;
- управляти фінансовими результатами туристичного підприємства;
- розробляти та обґрунтовувати ефективну інвестиційну діяльність туристичного підприємства;
- застосовувати методи розрахунку важливих показників господарської діяльності з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування туристичного підприємства;
- аналізувати виробничу діяльність та зовнішнє середовища функціонуючого туристичного підприємства, сутність та наслідки мікроекономічних процесів, поведінки окремих господарюючих суб'єктів, їх інноваційної спрямованості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти компетентностями:

загальними: ЗК6. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел; ЗК7. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань; ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.

фаховими: ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного); ФК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту; ФК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем; ФК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах; ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу; ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть розуміти принципи, процеси і технології організації економічної підсистеми суб'єкта туристичного бізнесу, порядок та етапи розробки стратегії діяльності туристичного підприємства; оволодіти методикою розрахунку виробничої програми підприємств сфери туризму, готельного господарства; знати призначення, класифікацію та особливості управління виробничими запасами туристичного підприємства; оволодіти практичними навичками визначення виробничої потужності туристичного підприємства, вміти розраховувати норматив виробничих запасів підприємства; здійснювати оцінку ефективності використання засобів виробництва, предметів праці, основних і обігових коштів туристичного підприємства; визначати фінансові результати та розподіляти одержані туристичним підприємством прибутки; розробляти бізнес-план туристичного підприємства, застосовувати методи аналізу його виконання для прийняття ефективних управлінських рішень в господарській діяльності; ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Економічне управління туристичним бізнесом»

Лекції:

Тема 1. Туристичний бізнес як економіко-технологічна система.

Тема 2. Сутність і особливості підприємницької діяльності в туризмі.

Тема 3. Необоротні та оборотні активи туристичного підприємства, їх характеристика.

Тема 4. Формування та реалізація туристичного продукту.

Тема 5. Виробнича програма підприємств туристичного бізнесу.

Тема 6. Планування експлуатаційної діяльності підприємств розміщення туристів.

Тема 7. Трудові ресурси та оплата праці на підприємствах.

Практичні заняття:

Тема 1. Ресурсне забезпечення підприємств в галузі туризму.

Тема 2. Загальні показники оцінки туристичної діяльності.

Тема 3. Показники використання необоротних та оборотних активів туристичного підприємства

Тема 4. Методичні підходи аналізу та планування проектів туристичного підприємства. Оцінка запасу міцності підприємства в галузі туризму. Плани та методи планування реалізації туристичних послуг.

Тема 5. Етапи розробки виробничої програми суб'єктів туристичного господарювання.

Тема 6. Показники та розробка експлуатаційної програми туристичного підприємства.

Тема 7. Показники ефективності використання трудових ресурсів суб'єктів туристичного господарювання.

Змістовий модуль 2. «Фінансово-економічні результати діяльності туристичних фірм та їх оптимізація»

Лекції:

Тема 8. Джерела формування та напрями використання доходу туристичних фірм.

Тема 9. Поточні витрати та собівартість туристичного продукту

Тема 10. Ціноутворення в галузі туризму.

Тема 11. Система формування й розподілу прибутку туристичних фірм. Рух грошових коштів на підприємствах туристичного бізнесу.

Тема 12. Фінансова звітність та її значення.

Тема 13. Інвестиції в економіці туризм

Тема 14. Регіональна економіка туризму

Тема 15. Державне регулювання економіки туризму

Практичні заняття:

Тема 8. Формування та напрямки використання доходу туристичних фірм.

Тема 9. Оцінка поточних витрат та собівартість туристичного продукту.

Тема 10. Формування цін на туристичні послуги.

Тема 11. Оцінка ефективності діяльності туристичних фірм.

Тема 12. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості туристичного підприємства.

Тема 13. Прогнозування ефективності інвестиційного проекту.

Тема 14. Макроекономічна стратегія розвитку туристичного бізнесу в регіонах України.

Тема 15. Правове регулювання економічного розвитку туристичної діяльності в різних країнах.

Сертифікація та стандартизація в міжнародному туризмі.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **екзамен** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Офіційний сайт ТОВ «ДЖОІН АП» <https://joinup.ua/uk/>

Офіційний сайт ТОВ «ANEX Tour» <https://www.anextour.com.ua/>

Офіційний сайт ТОВ «TUI Ukraine» <https://www.tui.ua/>

Офіційний сайт ТОВ «Феєрія мандрів» <https://feerie.com.ua/>

Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальність 242 – Туризм. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1068 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf>